

USCIRF— RECOMMENDED FOR COUNTRIES OF PARTICULAR CONCERN (CPC)

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတကာ ဘာသာရေးလွတ်လပ်မှု အဖွဲ့အစည်း (USCIRF) သည် နိုင်ငံရေးပါတီနှစ်ရပ် ပါဝင်လျက် သီးခြားရပ်တည်နေသော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဖယ်ဒရယ်အစိုးရ၏ ကော်မရှင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ပြည်ပနိုင်ငံများရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့် သို့မဟုတ် ယုံကြည်ခွင့်ကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုပါသည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတကာ ဘာသာရေးလွတ်လပ်မှု အက်ဥပဒေ (IRFA) အရ ဖွဲ့စည်းခဲ့သော USCIRF သည် ပြည်ပတွင် လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုများကို နိုင်ငံတကာအဆင့်အတန်းများအသုံးပြုလျက် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုပြီး နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးနှင့် အထက်လွှတ်တော်တို့ကို မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များ ပေးပါသည်။ USCIRF သည် အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ သီးခြား ရပ်တည်လျက် ကွဲပြားသောအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ် နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာသည် နယ်မြေဒေသရှိ မဟာမိတ်နိုင်ငံများကို မှတ်တမ်းတင်ထားရန်နှင့် အမေရိကန်အစိုးရထံ မူဝါဒရေးရာ သီးခြားအကြံပြုချက်များပေးရန် မဟာမိတ်ကြီးများနှင့် ကွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်ဝန်ထမ်းများ၏ တစ်နှစ်စာအလုပ်၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ် နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်အထိ အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းကာလပတ်စီနှင့် ၎င်းကာလနောက်ပိုင်းတွင် ပေါ်ပေါက်သည့် အရေးပါသော အဖြစ်အပျက် အချို့ကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ USCIRF အကြောင်း အချက်အလက်များ ထပ်မံရယူရန် [ဤနေရာရှိ](#) ဝက်ဘ်ဆိုက်တွင် ကြည့်ပါ။ သို့မဟုတ် 202-523-3240 ရှိ USCIRF ကို တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ပါ။

အဓိကတွေ့ရှိချက်များ

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘာသာရေး လွတ်လပ်မှုအခြေအနေများသည် ဆက်လက်၍ ညံ့ဖျင်းနေခဲ့ပါသည်။ အစိုးရသည် ထူးခြားစွာဆိုးရွားသည့် ဘာသာရေး ချိုးဖောက်မှုများကို အနုအငြား ဆက်လက်ကျူးလွန်ခဲ့ပြီး အထူးသဖြင့် ရိုဟင်ဂျာ မွတ်စလင်များအပေါ်တွင် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားများ၏ အခြေခံရပ်ခွင့်များ ငြင်းပယ်ခံရခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားဖြစ်မှုနှင့် ဘာသာရေးနီးနွယ်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ စနစ်တကျခွဲခြားဆက်ဆံမှုက လူနည်းစု လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်မှု သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှုကို ဆိုးဆိုးရွားရွား ကန့်သတ်ခဲ့သည်။

၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော်၏အပြည့်အဝအုပ်ချုပ်မှုအဆုံးသတ်ပြီးနောက် ၂၀၂၀ ခုနှစ် နိုင်ငံဘာလည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြိမ်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းတကျ ရွေးချယ်ခဲ့သော ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (NLD) မှ ယခင်ကဖယ်ရှားထားခြင်းခံခဲ့ရသော မွတ်စလင်ရွေးကောက်ပွဲဝင် ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦး အနိုင်ရခဲ့ သော်လည်း အစိုးရသည် ၁၉၈၂ ခုနှစ် နိုင်ငံသားဥပဒေကို [ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး](#) ၎င်းဖြင့် ရိုဟင်ဂျာတို့အား နိုင်ငံသားဖြစ်မှု တားဆီးရန် အနက်အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူခဲ့ကာ ရိုဟင်ဂျာ မွတ်စလင်များကို ရွေးကောက်ပွဲဝင်ခြင်း သို့မဟုတ် မဲပေးခြင်းမှ တားဆီးရန်အတွက်၊ ရွေးကောက်ပွဲဝင် ကိုယ်စားလှယ်များ ကို နိုင်ငံသားဖြစ်ကြောင်း သက်သေပြရန် သတ်မှတ်ထားသည့် [ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေကို](#) ကျင့်သုံးခဲ့ပါ

သည်။ အောက်တိုဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်မှ ကရင်၊ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်များ အပါအဝင် ဘာသာရေးလူနည်းစုများနေထိုင်ရာ ပဋိပက္ခ အများအပြား ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဒေသများ၌ မွတ်စလင်များ အဓိကအားဖြင့်ရှိသည့် မြို့နယ်များတွင် ရွေးကောက်ပွဲ များကို [ဖျက်သိမ်းခဲ့ပါသည်။](#) ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် တပ်မတော်ဟုသိကြသည့် မြန်မာစစ်တပ်မှ စစ်အာဏာသိမ်းခြင်းဖြင့် [အာဏာသိမ်းယူခဲ့ပြီး](#) ခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် အခြား NLD အရာရှိများကို ထိန်းသိမ်းခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် တပ်မတော်နှင့် မွတ်စလင်နှင့် ခရစ်ယာန် ဘာသာရေးလူနည်းစုများ နေထိုင်သည့် ရခိုင်၊ ချင်း၊ ရှမ်း၊ ကရင်နှင့်ကချင်ပြည်နယ်များအပါအဝင် လက်နက်ကိုင်တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများအကြား ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသော တိုက်ပွဲများကြောင့် အရပ်သားထိခိုက်သေဆုံးမှုများ၊ အိုးအိမ်ဆုံးရှုံးမှုများနှင့် ဝတ်ပြုကျောင်းများအပါအဝင် မြေရာအိုးအိမ်ဖျက်ဆီးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ တပ်မတော်နှင့် ရခိုင် တပ်မတော် (AA) တို့အကြား [ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသော ပဋိပက္ခမှာ](#) ပိုမို ငြင်းထန်သွားခဲ့ပါသည်။ ရွှေလွင်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်မွတ်စလင်အများစုနေထိုင်သည့် [ရေသေ့တောင်မြို့နယ်](#) ရှိ AA အပေါ် တပ်မတော်မှတိုက်ခိုက်သည့် ရှင်းလင်းရေးဆင်ဆင်မှုများဖြင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော အရပ်သားများကို အတင်းအကျပ် ပြောင်းရွှေ့စေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရခိုင်နှင့် ချင်းပြည်နယ်တို့၌ [ရိုဟင်ဂျာ မွတ်စလင်အများစုနှင့် ခရစ်ယာန်အချို့ဖြစ်သည့် အရပ်သား အနည်းဆုံး ၅၀၀](#) အသတ်ခံခဲ့ရကြောင်းနှင့် ၎င်းနှစ်၏ ပထမနှစ်ဝက်အတွင်း ကလေးအယောက် ၁၀၀ ကျော် အသတ်ခံရခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်လက်အင်္ဂါများ သေရာပါ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်း ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း [ကမ္ဘာ့ကလေးမဂ္ဂဇင်း အစီရင်ခံခဲ့ပါသည်။](#) အောက်တိုဘာလတွင်

တပ်မတော်က မြေမြှုပ်ခိုင်းမှုများဖြင့် ဖြတ်သန်းသွားလာရေးအတွက် လမ်းကြောင်းရှင်းရန်နှင့် ရန်သူပစ်ခတ်သည့် အလားအလာမှ ၎င်း၏တပ်သားများအား ကာကွယ်ရန် ရိုဟင်ဂျာ [ကလေးများကို လူသားခိုင်းကာများ](#) အဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂမှ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိရိုဟင်ဂျာများအပေါ် လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဟု ဖော်ပြသည့် အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်ခြင်းများနှင့် မုဒိမ်းများကို မြန်မာ စစ်တပ်မှ [ကျူးလွန်ခဲ့ပြီး](#) ရက်အနည်းငယ်အတွင်း ခုနှစ်သိန်းကျော်အား ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသို့ အတင်းအကျပ် ထွက်ပြေးစေခဲ့ပါသည်။ အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် ရိုဟင်ဂျာ ရာပေါင်းထောင်ပေါင်းများစွာ နှင့် အခြားဘာသာရေးလူနည်းစုများက ဆက်လက်၍ထွက်ပြေးနေခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျန်ရှိနေ သေးသည့် ရိုဟင်ဂျာမြောက်ပိုင်းဒေသနှင့် ခန့်မှန်းခြေတစ်သိန်းသုံးသောင်းသည် အစိုးရမှ လည်ပတ် သည့် [ထိန်းသိမ်းရေးစခန်းများတွင်](#) ကမန်းမွတ်စလင်ထောင်ပေါင်းများစွာနှင့်အတူ ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဤစခန်းများတွင် နေနေသည့် ပြည်တွင်းအိုးအိမ်ဆုံးရှုံးခဲ့သူများ (IDPs) ကို ဖမ်းဆီးခြင်းများဖြင့် ကြီးကြပ်သည့် [ခရီးသွားလာမှုကန့်သတ်ချက်များဖြင့်](#) အလုပ်အကိုင်၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ပညာရေးတို့ကို ရယူခြင်း မပြုနိုင်စေရန် တားဆီးထားပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် [ရိုဟင်ဂျာ ၂၀၀](#) ကျော်အပေါ် ခရီးသွားလာမှုဖြင့် စွဲဆိုချက်များကို မြန်မာအာဏာပိုင်များက ရုပ်သိမ်းခဲ့သော်လည်း အများအပြားမှာ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့်အကြမ်းဖက်မှုမှ ထွက်ပြေးရန်ကြိုးပမ်းသည့်အတွက် ထောင်ကျခံနေရဆဲဖြစ်ပါသည်။ IDP စခန်းများရှိ မွတ်စလင်များသည် ပေရေစုတ်ချာသော အခြေအနေ များတွင်နေထိုင်ကြကာ အစိုးရ၏ [အင်တာနက် ပိတ်ဆို့ထားမှုများကြောင့် အထောက်အကူအနည်း ငယ်သာ ရယူနိုင်ပြီး](#) သတင်းအချက်အလက်အနည်းငယ်သာ ရယူနိုင်ပါသည်။

လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်ခြင်းအပါအဝင် နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်မှုများအတွက် မြန်မာအစိုးရအား တာဝန်ခံ စေရန် ကြိုးပမ်းမှုများကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဇွန်လရှိလွတ် ဟိန်ရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်မှုတရားရုံးသည် ဂမ်ဘီရာနိုင်ငံမှ ဦးဆောင်ခဲ့သည့် အမှုတစ်မှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် “လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်သည့်လုပ်ဆောင်မှုများ မကျူးလွန်” ကြောင်း သေချာ စေရန် “၎င်း၏အစွမ်းအာဏာရှိသည့် ဆောင်ရွက်နိုင်သမျှ” ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ယာယီစီရင်ချက် တစ်ရပ် [ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။](#) ဤအမှုကို ဆောင်ရွက်နေဆဲအတောအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံမှ ဤအမိန့်ကို အကောင်အထည်ဖော်မှုအကြောင်း ပုံမှန်အစီရင်ခံရန် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ စက်တင်ဘာလတွင် ဂမ်ဘီယာနိုင်ငံအား ပုံရိပ်ဖော်ရန် နယ်သလန်နှင့် ကနေဒါနိုင်ငံတို့က ဤအမှုတွင် [ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့ပါသည်။](#) ၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုင်ငံဘာလတွင် [တောင်ပိုင်းရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ](#) တပ်မတော်၏ လုပ်ဆောင်ချက်အပေါ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်မှုတရားရုံး (ICC) ၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုသည် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပါအဝင် အစိုးရက တပ်မတော်အနေဖြင့် ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်မှု လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ကို ဆက်လက်၍ ငြင်းဆိုနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

အမေရိကန်အစိုးရထံ အကြံပြုချက်များ

- မြန်မာနိုင်ငံသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘာသာရေး လွတ်လပ်မှုအက်ဥပဒေ (IRFA) မှ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ဘာသာရေး လွတ်လပ်မှုကို ထူးကဲစွာဆိုးရွားပြီး စနစ်တကျ ဆက်လက် ချိုးဖောက်နေမှုများကြောင့် “အထူးစိုးရိမ်ဖွယ်ကောင်းသည့်နိုင်ငံ” သို့မဟုတ် CPC အဖြစ် ပြန်လည်သတ်မှတ်ရန်၊
- ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်အပေါ် ကြီးလေးစွာချိုးဖောက်မှုများအတွက်တာဝန်ရှိသော မြန်မာစစ်တပ်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အရာရှိများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ရပ်တန့်ထားခြင်းနှင့်/သို့မဟုတ် ဘာသာရေး လွတ်လပ်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုများ အတိအကျကို ကိုးကား၍ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ပြည်ပဆိုင်ရာဗီဇဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများအရ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွင်းသို့ ဝင်ခွင့် ပိတ်ပင်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်၍ ပစ်မှတ်ထားပိတ်ပင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊
- မြန်မာစစ်တပ်မှ ကျူးလွန်သည့် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိကာ ဆိုးရွားလွန်းသော ရက်စက်ယုတ်မာမှုများသည် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ရာဇဝတ်မှုများနှင့်/သို့မဟုတ် လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်ခြင်း၏ တရားဝင် အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီခြင်း ရှိမရှိ အတိအကျ လူသိရှင်ကြား ဆုံးဖြတ်ရန်နှင့်၊
- ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုအခြေအနေအထား မှတ်တမ်းတင်ခြင်းကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ခိုင်မာစေခြင်း၊ ဘာသာရေးလူနည်းစုများအပေါ် ပစ်မှတ်ထားသည့် အမုန်းတရားဖြန့်ဝေရာတွင် အထောက်အကူပြုခဲ့သည့် အမေရိကန်ကုမ္ပဏီများအား စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးနှင့်တရားစီရင်ရေးအာဏာပိုင်များအား သတင်းအချက်အလက်များ မျှဝေရန် စီအားပေးခြင်း အပါအဝင် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေရေးရာ စနစ်မှတစ်ဆင့် မြန်မာအရာရှိများအား တာဝန်ယူစေရန် ကြိုးပမ်းချက်များကို တက်ကြွစွာပံ့ပိုးရန်၊

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်သည်-

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရက်စက်ယုတ်မာမှုကွယ်သည့် အစီအစဉ်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိရိုဟင်ဂျာများ၏ ဆိုးရွားလှသည့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကျပ်အတည်းကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် တုံ့ပြန်ရေးကြီးပေးမှုများနှင့် ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များကို လက်ခံထားသည့် နိုင်ငံများကို ပံ့ပိုးရန် ရန်ပုံငွေများကို တိုးမြှင့်ပေးကာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဘာသာရေးလွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာ ချိုးဖောက်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် မြန်မာနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်မှုအက်ဥပဒေအကျဉ်း ဥပဒေချမှတ်သင့်ပါသည်။

USCIRF အဓိကအရင်းအမြစ်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ

- ဆောင်ရွက်လျှင်ရှာဖွေ- (USCIRF ပြောဆိုဆွေးနွေးမှု- ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များအကြောင်း နောက်ဆုံးရသတင်း) [USCIRF Conversation: An Update on Rohingya Refugees](#)
- အချက်အလက်စာရင်း- (တရားမျှတမှုဆီသို့လမ်းကြောင်း- မြန်မာနိုင်ငံ၏ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်မှုများအတွက် တာဝန်ခံမှု) [The Path Towards Justice: Accountability for International Crimes Against the Rohingya of Burma](#)
- အချက်အလက်စာရင်း- (ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များ) [Rohingya Refugees](#)
- ကြားနာမှု- (နိုင်ငံသားဥပဒေများနှင့် ဘာသာရေးလွတ်လပ်မှု) [Citizenship Laws and Religious Freedom](#)

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူဦးရေအများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ (၈၇.၉ ရာခိုင်နှုန်း) ဖြစ်ပြီး၊ ခရစ်ယာန် (၆.၂ ရာခိုင်နှုန်း)၊ မွတ်စလင် (၄.၃ ရာခိုင်နှုန်း)၊ နတ်ကိုးကွယ်သူ (၀.၈ ရာခိုင်နှုန်း)နှင့် ဟိန္ဒူ (၀.၅ ရာခိုင်နှုန်း) ရှိပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဤဘာသာအားလုံးကို အသိအမှတ် ပြုထားပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကို တရားဝင်မဟုတ်ဘဲ လက်တွေ့အရ နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ထားသည်။ လူများစု မြန်မာတိုင်းရင်းသား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သော ဘာသာရေးနှင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများသည် ကာလကြာရှည်စွာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် ရင်ဆိုင်နေခဲ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးဘာသာသာသနာ ဥပဒေများက ဘာသာရေးကူးပြောင်းမှု၊ အိမ်ထောင်ပြုမှုနှင့် မီးဖွားမှုများအပေါ် စည်းမျဉ်းများဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားပြီး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်သူများ၊ အထူးသဖြင့် မွတ်စလင်များ၏ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုကိုလည်း ကန့်သတ်ထားသည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒုတိယအကြိမ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ NLD က နောက်တစ်ကြိမ် အများစု အနိုင်ရရှိခဲ့ပါသည်။ NLD အစိုးရသည် ဘာသာရေးနှင့်တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအပေါ် ကျူးလွန်သည့် ရက်စက်ယုတ်မာမှု များအပေါ် မည်သည့်ဆောင်ရွက်ချက်မျှ မပြုလုပ်ဘဲ အတွက် ဝေဖန်မှုနှင့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီး အထူးသဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိစစ်ဆင်ရေးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပေသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ICJ ၌ တပ်မတော်ကို ခုခံပြောဆိုပေးခဲ့သည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် တပ်မတော်သည် မောင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် အခြား NLD အရာရှိများထံမှ အာဏာကို တပ်မတော်အာဏာသိမ်းမှုဖြင့် သိမ်းယူ၍ ၎င်းတို့ကို ထိန်းသိမ်းလိုက်သည်။

ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များ

ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တပ်မတော်စစ်ဆင်ရေးများ ကာလကြာရှည်စွာ အဆက်မပြတ် ပြုလုပ်နေမှုကြောင့် ပြည်တွင်း အိုးအိမ်ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး နှစ်ပေါင်းများစွာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့် အခြား အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများသို့ အပြောက်အပြား ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အကုန်တွင် မွတ်စလင်များ၊ ခရစ်ယာန်များနှင့် ဟိန္ဒူများအပါအဝင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၏ ကောက်စ် ဘဏားတွင် နေထိုင်သည့် စာရင်းသွင်းထားသော ဒုက္ခသည်များ တစ်သန်းနီးပါး ရှိခဲ့သည်။ မြန်မာအစိုးရ၏ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေမှုများနှင့် မူဝါဒများကြောင့် ဒုက္ခသည်များမှာ ဘေးကင်းစွာ အိမ်ပြန်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်အစိုးရသည် ကောက်စ်ဘဏားရှိ ရိုဟင်ဂျာ ဒုက္ခသည်များအား ဆိုင်ကလုံးပုန်းတိုင်းနှင့် ရေကြီးမှုတို့ ဖြစ်လေ့ရှိသော ဘာဆန်ချားကျွန်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ရန် ညွှန်ကြားခဲ့သည်။

ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်အများစုသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်သို့ ထွက်ပြေးခဲ့သော်လည်း အများအပြားသည် မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သွားခဲ့သည်။ ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည် အချို့သည် ဤနိုင်ငံများတွင် အခြေချနေထိုင်နိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း အခြားသူများမှာ ခွဲခြားဆက်ဆံ ခံရခြင်း သို့မဟုတ် ဘာသာရေးလွတ်လပ်မှု တိုးမြှင့်ချိုးဖောက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းဖြစ်ပွားသည့် COVID-19 ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း မလေးရှားနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့သည် ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များပါသည့် လေ့များကို ပြန်လှည့်စေခဲ့ပြီး ထို့အတွက်ကြောင့် လူများစွာ သေဆုံးခဲ့ရပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလတွင် မလေးရှားသို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်ခြင်း မရှိသည့်နောက် အပတ်ပေါင်းများစွာ မျောနေခဲ့သည့် သဘောပေါ်တွင် ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်စုလင် အနည်းဆုံး ၃၂ ဦး သေဆုံးခဲ့ပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာမွတ်စလင်များအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု

ခွဲခြားဆက်ဆံမှုနှင့် လက်သင့်မခံမှု

ရွေးကောက်ပွဲများတွင်ပါဝင်မှု၊ အိမ်ထောင်ပြုခြင်း၊ သားသမီးယူခြင်းမယူခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်၊ ပညာရေး၊ ဘာသာရေးရွေးချယ်ချက်၊ အိမ်အိမ်ခြေရာပိုင်ဆိုင်ခွင့်များနှင့် လွတ်လပ်စွာသွားလာခွင့်တို့ အပေါ် ကန့်သတ်ချက်များဖြင့် အစိုးရသည် ရိုဟင်ဂျာမွတ်စလင်များအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို ထိရောက်စွာ တရားဝင်ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာတို့သည် ၎င်းတို့မွေးရပ်နှင့် ဇာတိမြေဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများ မဟုတ်ဟု အစိုးရက ကြေညာခဲ့သည်။ ရိုဟင်ဂျာတို့အား တရားဝင် အသိအမှတ်ပြု ထားသည့် နိုင်ငံသားလူမျိုးများ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများ ၁၃၅ ခုအနက် တစ်ခုဟု အသိအမှတ်ပြုရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ပြီး၊ ယင်းအစား ၎င်းတို့ကို နိုင်ငံခြားသား ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများဟု ရည်ညွှန်းခဲ့သည်။

တပ်မတော်သည် ရိုဟင်ဂျာများကို သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ အစိုးရအပြုအမူကို မုဒိမ်းကျင့်ခြင်းနှင့် အခြား လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု၊ လူ့ပျောက်ဆုံးသွားမှုများ၊ အတင်းအကျပ် အစာဝတ်ထားခြင်းနှင့် လူယူခြင်း၊ မီးရှို့ခြင်းနှင့် အိမ်အိမ်ခြေရာတို့ကို သိမ်းယူခြင်းများကို ပစ်မှတ်ထားပြုလုပ်နေသည်ဟု စွပ်စွဲခံခဲ့ရသည်။ တပ်မတော်စစ်သားနှစ်ဦးသည် ICC ၌ ထိန်းသိမ်းခံနေရစဉ် အထက်အရာရှိများက တပ်များကို ရိုဟင်ဂျာများအား နှိမ်သည့်အမည်ဖြင့် "ကုလားအားလုံး အမျိုးဖြတ်ရန်" အမိန့်ပေး ခဲ့သည်ဟုဆိုကာ ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများ ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း၊ ဗီဒီယိုတွင် ဝန်ခံခဲ့ပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာမွတ်စလင်များအပေါ် မုန်းတီးရေးပြန့်ပွားစေပြီး Facebook မှ စစ်တပ်၏အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် စာမျက်နှာအများအပြားကို ဖယ်ရှားလိုက်ပြီးနောက် နှစ်နှစ်နီးပါးအကြာ ဇွန်လတွင် တပ်မတော်သည် ထိုပလက်ဖောင်းပေါ်သို့ ပြန်၍ပေါ်လာခဲ့သည်။ တပ်မတော်သည် အာဏာသိမ်းပြီးသည့်နောက်ပိုင်း၌ ဖွင့်ထားဆဲရှိသည့် စစ်တပ်၏ မြန်မာဘာသာဖြင့် အသစ်ဖွင့်ထားသည့် Facebook အကောင် နှစ်ခုမှတစ်ဆင့် အမျိုးသားရေးဆန့်ကျင်သည့် သို့မဟုတ် မှန်ကန်ခြင်းမရှိဟု ယူဆသည့် သတင်းများကို တိုက်ခိုက်ရန် ရည်ရွယ်သည်ဟု စစ်တပ်၏ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက ပြောပါသည်။ အကြမ်းဖက်မှုလှုံ့ဆော်သည့် အကြောင်းအရာများကိုတင်ရာ၌ အတိတ်ကအခန်းကဏ္ဍ ရှိခဲ့သော်လည်း Facebook သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးယန္တရားများအား ၎င်း၏ပလက်ဖောင်းမှ အထောက်အထားကို ပြောပြခြင်း မရှိသေးပါ။

နိုင်ငံရေး ရွေးကောက်ပွဲဝင်ကိုယ်စားလှယ်အချို့သည် နိုဝင်ဘာလ ရွေးကောက်ပွဲများ မတိုင်မီ မွတ်စလင်ဆန့်ကျင်ရေး ဆောင်ပုဒ်များနှင့် ဟောပြောချက်များကို အသုံးပြုခဲ့ကြပါသည်။ ပုန်ကန်မှု ဖြစ်ရန်လှုံ့ဆော်မှုနှင့် စွဲဆိုခံရပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် မွတ်စလင်များ အပေါ် အကြမ်းဖက်မှုနှင့် လူမျိုးတုန်း သတ်ဖြတ်မှုများ ပြုလုပ်ရန်လှုံ့ဆော်သည့် အရေးအသားများ တင်သည့်အတွက် Facebook မှ ဖယ်ရှားခံရသော ပြင်းထန်သည့် ငွေဘာသာ အမျိုးသားရေးဝါဒီ ဘုန်းကြီး အရှင်ဦးရသုက ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ ရက်များအလိုတွင် တစ်နှစ်ကျော်ကြာ ထွက်ပြေးနေပြီးနောက် မိမိကိုယ်ကိုယ် အာဏာပိုင်များလက်ထဲသို့ အပ်နှံခဲ့ပါသည်။

ခရစ်ယာန်များအပေါ် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများ

မြန်မာအစိုးရသည် ခရစ်ယာန်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများကိုလည်း အကြမ်းဖက်ပစ်မှတ်ထားခဲ့ပါသည်။ မြန်မာအစိုးရမှ ခရစ်ယာန်အများစုဖြစ်သော ရွာများအပေါ် လေကြောင်းမှ တိုက်ခိုက်မှုများ၏ ဥပမာတစ်ရပ်အဖြစ် မတ်လတွင် ချင်းပြည်နယ်၌ အသက် ခုနစ်နှစ်အရွယ် ယောက်ျားလေးတစ်ဦး အပါအဝင် လူ ၂၁ ဦး အသတ်ခံခဲ့ရပါသည်။ ချင်းခရစ်ယာန်ခေါင်းဆောင်များ၏ အဆိုအရ ရွာသား ၁၅၀၀ ကျော် ၎င်းတို့၏အိမ်များကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးခဲ့ကြပါသည်။ စစ်တပ်အရာရှိများက လက်လွတ်စပယ်ပစ်ခတ်ခြင်းမှာ ရွာသားများသည် ခရစ်ယာန်များဖြစ်သောကြောင့် တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်သည်ဟု ချင်းခရစ်ယာန်ခေါင်းဆောင်များက သံသယရှိပါသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် တပ်မတော်သည် ကချင်ပြည်နယ်ရှိ နှစ်ခြင်းသင်းအုပ်စုရာ နှစ်ဦးကို တိုင်းရင်းသား သူပုန်အုပ်စုများကိုပံ့ပိုးသည်ဟု စွပ်စွဲလျက် ၎င်းတို့၏ဘုရားကျောင်းတွင် ပွဲတော်ကျင်းပသည့်အတွက် တရားစွဲဆိုခဲ့ပါသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အဓိက မူဝါဒ

၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များကို လက်ခံထားသည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် အစုလိုက်အပြုံလိုက် ရက်စက် ယုတ်မာမှုများမှ ထွက်ပြေးခဲ့သူများ အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အိမ်ထောင်ရေးများနှင့် ရိုဟင်ဂျာများကို ပံ့ပိုးရန် \$၄၃၇ သန်းကျော် ပေးခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော ပဋိပက္ခအပေါ် စိုးရိမ်ကြောင်း အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု အရာရှိအချို့မှ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဝက်ကယ် အာရ် ပွန်ဒေးအို က ရိုဟင်ဂျာမွတ်စလင်များအပေါ် မြန်မာစစ်တပ်၏ "အကြမ်းဖက်ဖိနှိပ်မှု" အကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ပြီး ရိုဟင်ဂျာများအတွက် တရားမျှတမှုနှင့်

တာဝန်ခံမှု တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ အောက်တိုဘာ လတွင်၊ ထိုစဉ်က နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန နိုင်ငံရေးရာ အတွင်းဝန် ဒေးဗစ်ဟေးလ်မှ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် ဒီမိုကရေစီ နည်းစနစ်ကျ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် အထူးသဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ပဋိပက္ခအဆုံးသတ်ရေးကို ပံ့ပိုးကြောင်း

ထပ်မံအတည်ပြုရန် ခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ပြောဆိုဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် မြန်မာနိုင်ငံအား ဘာသာရေးလွတ်လပ်မှုအပေါ် ထူးခြားစွာဆိုးရွားသည့် စနစ်တကျ ချိုးဖောက်မှုများအား ဆက်လက်ပြုလုပ်နေသည့်အတွက် သို့မဟုတ် လက်သင့်ခံထားသည့်အတွက် IRFA အရ CPC အဖြစ် ပြန်လည် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် 22 CFR 126.1 တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် လက်ရှိကျင့်သုံးနေသော လက်နက်ပိတ်ပင်ရေးကို သက်ဆိုင်ရာ သမ္မတ၏ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုအဖြစ် ပြန်လည်ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အန်တိုနီဘလင်းကင်းက ၎င်း၏ရာထူး အတည်ပြုသည့် ကြားနာမှု၌ မြန်မာအစိုးရမှ ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းသည် လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်မှု ဖြစ်ခြောက်ခြင်း ရှိမရှိကို သမ္မတ ဂျိုးဇက်အာရ်ဘိုက်ဒင်၏ အစိုးရမှ ပြန်လည်သုံးသပ်မည်ဟု ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက် သမ္မတဘိုက်ဒင် အစိုးရသည် မြန်မာတပ်မတော်အပေါ် ကျယ်ပြန့်သည့် ပိတ်ဆို့မှုများ ပြန်လည်ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။